

वा० रा०

॥५८॥

खरादिनाशस्य तत्कृतान्यायमूलत्वात् तत्र क्षमैव युक्तेत्याह ॥ यदीति ॥ सीताहननप्रयत्नदोषविरूपितशूर्पणखाहेतोरतिवृत्तस्तूष्णीमवस्थितेन रामेण यदि शूर्पणखावाक्य जनितरोषात्स्वयं योद्धुं गतोरामेण हतस्तदा कोरामस्य व्यतिक्रमोऽन्यायस्तत्त्वमेव ब्रूहि ॥ २४ ॥ सिद्धांतमाह इदमिति ॥ यथोच्यमानं परमार्थत उच्यमानं यदि नाभि पत्स्यसे नांगीकरिष्यसि तदा रणे हतः सबांधवस्त्वं जीवितं त्यक्ष्यसि इति मया अद्यैव निश्चीयते ॥ २५ ॥ इतिरामा० श्रीरा० रा० वा० आ० आर० एकोनचत्वारिंशः सर्गः ॥ ३९ ॥ ॥६॥ मारीचस्य मारीचेन क्षमं निवृत्तिसमर्थं युक्तं न्याय्यं कालोचितं च वाक्यमुक्त उपदिष्टोरावणो मुमूर्षुरौषधमिव तदुक्तं न प्रतिजग्राह ॥ १ ॥

यदिशूर्पणखाहेतोर्जनस्थानगतः खरः ॥ अतिवृत्तो हतः पूर्वरामेणाक्लिष्टकर्मणा ॥ अत्र ब्रूहि यथा तत्त्वं कोरामस्य व्यतिक्रमः ॥ २४ ॥

इदं वचो बंधुहितार्थिना मया यथोच्यमानं यदि नाभिपत्स्यसे ॥ सबांधवस्त्यक्ष्यसि जीवितं रणे हतो घोरामेण शरैरजिह्वगैः ॥ २५ ॥ इत्या

र्षे श्रीम० वा० आर० एकोनचत्वारिंशः सर्गः ॥ ३९ ॥ ॥६॥ मारीचस्य तु तद्वाक्यं क्षमं युक्तं च रावणः ॥ उक्तो न प्रतिजग्राह म

तुं काम इवौषधं ॥ १ ॥ तं पथ्य हितवक्तारं मारीचं राक्षसाधिपः ॥ अब्रवीत्परुषं वाक्यमयुक्तं कालचोदितः ॥ २ ॥ दुष्कुले तदयुक्तार्थं मारी

चमयिकथ्यते ॥ वाक्यं निष्फलमत्यर्थं बीजमुप्तमिवोखरे ॥ ३ ॥ त्वद्वाक्यैर्न तु मां शक्यं भेत्तुं रामस्य संयुगे ॥ मूर्खस्य पापशीलस्य मानु

षस्य विशेषतः ॥ ४ ॥ यस्त्यक्त्वासुहृदो राज्ञ्यं मातरं पितरं तथा ॥ स्त्री वाक्यं प्राकृतं श्रुत्वा वनमेकपदे गतः ॥ ५ ॥ अवश्यं तु मया तस्य संयु

गे खरघातिनः ॥ प्राणैः प्रियतरा सीताहर्तव्या तव सन्निधौ ॥ ६ ॥

॥ २ ॥ शत्रोर्मानुषस्य स्तावकत्वाकोधेनाह ॥ दुष्कुलेति ॥ अयुक्तार्थं राजचित्तप्रतिकूलत्वादयुक्तार्थं निष्फलं तमोगुणाक्रान्ते मम हृदये तस्यावकाशात् ॥ ३ ॥ संयुगे पापशीलत्वादिगुणकस्य स्त्रीताटकाहं तृत्वात् रामस्य भार्याहरणविषये स्थितं मां तद्वाक्यैर्भेत्तुं निवर्तयितुं न शक्यमित्यर्थः ॥ मामिति द्वितीया छांदसत्वात् ॥ ४ ॥ तत्र मूर्खत्वमुपपादयति ॥ यदिति ॥ प्राकृतमसारं स्त्री कैकेयी ॥ एकपदे द्राक् ॥ ५ ॥ संयुगे खरहंतुरित्यन्वयः ॥ ६ ॥

आ० कां०

॥५८॥